

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-675939 -I/11/MSW

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, 8. VIII. 2014.

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00 - 950 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

W ostatnim czasie otrzymałam kolejne skargi od tłumaczy przysięgłych, dotyczące pogorszenia zasad wynagradzania tej grupy zawodowej. W opinii skarżących wywołane jest ono zaniechaniami po stronie Ministra Sprawiedliwości.

Skarżący wskazują na problem uniezależnienia w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2005 r. Nr 15, poz. 131 ze zm.) wysokości ich wynagrodzenia od wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, tak jak miało to miejsce w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 1986 r. w sprawie wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych (Dz. U. Nr 33, poz. 168 ze zm.). Przepis § 1 ust. 1 tego ostatniego rozporządzenia stanowił, że stawki wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych za sporządzenie zaświadczonego tłumaczenia stanowią procent kwoty bazowej dla osób, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej (...), której wysokość, ustaloną według odrębnych zasad, określa ustawa budżetowa. W ocenie skarżących regulacja § 2 ust. 1 obowiązującego rozporządzenia, która określa w sposób kwotowy stawki wynagrodzenia tłumacza przysięgłego oraz pozostawienie tych stawek na poziomie, jaki obowiązywał w 2004 r., spowodowało znaczący spadek wynagrodzenia tłumaczy w porównaniu do stanu przed wejścia w życie tego rozporządzenia.

Kolejne zarzuty pod adresem rozporządzenia z 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, dotyczą § 2 ust. 2, w myśl którego za sporządzenie

tłumaczenia - na wniosek zlecającego - w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym stawki określone w ust. 1 podwyższa się o 100 %. Wątpliwości skarżących odnoszą się do sytuacji, w której zlecenie dotyczy kilkudziesięciu lub kilkuset stronnic, a zleceniodawca wymaga bardzo krótkiego czasu jego wykonania. Przy czym, jak stanowi art. 15 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 273, poz. 2702 ze zm.), tłumacz przysięgły nie może odmówić wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej, chyba że zachodzą szczególnie ważne przyczyny uzasadniające odmowę.

Jak wskazują wnioskodawcy, występujące w konstrukcji omawianego przepisu rozporządzenia sformułowanie „sporządzenie tłumaczenia”, jest w praktyce przez zleceniodawców interpretowane jako pisemne wykonanie zlecenia. Taka interpretacja wyłącza możliwość stosowania podwyższonej stawki za pilność w odniesieniu do tłumaczeń ustnych. Tymczasem wezwania kierowane przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości często dotyczą konieczności niezwłocznego stawienia się tłumacza w jednej z ich jednostek. Wprawdzie § 6 ust. 1 rozporządzenia z 2005 r. (w wyniku nowelizacji rozporządzeniem z dnia 12 marca 2007 r., Dz. U. Nr 41, poz. 265) nakazuje powiększać o 100 % wynagrodzenie za tłumaczenie ustne, lecz regulacja ta ma zastosowanie tylko w postępowaniu przyspieszonym.

Ponadto zainteresowani wskazywali na znaczne opóźnienia w wypłacaniu im wynagrodzeń przez zleceniodawców, zwłaszcza sądy rejonowych. Opóźnienia dotyczyć mają wydawania i wykonywania postanowień o przyznaniu wynagrodzenia. W praktyce tłumacze oczekują na wypłatę wynagrodzenia przez kilka miesięcy, a nawet rok od dnia oddania tłumaczenia, przy czym płatności nie zostają powiększone o odsetki za zwłokę. Kierowane przez tłumaczy monity do prezesów sądów są ignorowane.

Problemy grupy zawodowej tłumaczy przysięgłych były już niejednokrotnie przedmiotem podejmowanych przez Rzecznika wystąpień generalnych i interwencji w sprawach indywidualnych. W kolejnym wystąpieniu do Ministra Sprawiedliwości (nr RPO-608094-I/09/MSW) Rzecznik wskazywał na problem braku zmian rozporządzenia z 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Podnosił, że tłumacze domagają się uwzględnienia w przepisach kosztów związanych z tłumaczeniem

poza miejscem zamieszkania tłumacza (koszt dojazdu, utraconego zarobku itd.), wprowadzenia dodatkowego wynagrodzenia za tłumaczenia o szczególnym stopniu trudności oraz za sporządzenie dodatkowych egzemplarzy tłumaczenia. W udzielanych odpowiedziach z dnia 16 marca 2009 r. (DO-Y-0190-218/09) i 9 lipca 2009 r. (DL-P-Y-454-19/09) Minister dostrzegając zagadnienia zasygnalizowane w wystąpieniach Rzecznika przyznał, iż zmiana aktualnego stanu prawnego w tej materii wydaje się pożądana. Z uwagi jednak na trudną sytuację budżetową prace legislacyjne nad nowelizacją rozporządzenia, skutkującą zwiększeniem wydatków publicznych, musiały zostać czasowo wstrzymane.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o ustosunkowanie się do podniesionych w niniejszym piśmie kwestii oraz poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku. W szczególności będę wdzięczna za udzielenie informacji, czy planowane są zmiany rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, a w szczególności, czy planowane jest zwiększenie stawek tego wynagrodzenia.

Łozek Wynory szacardcu

Jana Jijmis